

Debreceni Ítéltábla
Bf.I.515/2023/13.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. november 30. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A hivatali vesztegetés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. május 25. napján kihirdetett 7.B.428/2022/37. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 109 735 (százkilencezer-hétszázharmincöt) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A vádlottat az ítéltábla tájékoztatja a megtérítési igény fennállásáról.

A másodfokú bíróság ügydöntő végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt elsőfokú ügydöntő határozatával Terhelt1 vádlottat a 3 rendbeli hivatali vesztegetés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 293. § (1) bekezdés-II., III., V. vádpontok], és a 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés büntette [Btk. 293. § (1) bekezdés, I-IV-VII. illetve VI-VIII. vádpontok] miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 281 127 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] Az ítélet ellen a kihirdetéskor az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása érdekében (37. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal utolsó bekezdés). Indokai szerint ugyanazt a bizonyítékot a bíróság két ügyben nem értékelheti másként, főleg, ha az eljáró bíró személye is azonos. Márpedig az elsőfokú bíróság ugyanazon tanácsa öt pénzügyőr foglalkozású

vádлотtal szemben marasztaló ítéletet hozott, bűnösségüket hivatali vesztegetés elfogadása bűntettében megállapítva, melynek során elfogadta a vád álláspontját, hogy a pénzügyőr által az útlevélből magához vett jogtalan előny olyan esetekben is készpénz, amikor az egyértelműen nem kivehető a bizonyítékként felhasznált kamerafelvételekből. Jelen esetben is ugyanez a helyzet azzal, hogy a vád a Terhelt1 vádlott személyéhez, mint aktív vesztegetőhöz köthető tényállásokat tartalmazza.

[3] A kezelőfülkében telepített kamerafelvételeken rögzítettekből más nem következik, minthogy a pénzügyőr az útlevélből jogtalan előnyt vesz magához (VIII. vádpont), és a vádlott is csak általánosságban tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, kihallgatása alatt pedig magyarázatot kívánt adni arra, hogyan kerülhetett az útlevélibe, és onnan a pénzügyőrhez az pénzösszeg. Az áfa ügyintézés körülményei arra engednek következtetni, hogy a vádlott tisztában volt vele és azért adta át az útlevelet minden vád tárgyává tett esetben, mert az jogtalan előnyt tartalmazott. Álláspontja szerint ezért az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le, amikor nem látta megállapíthatónak a vádlott bűnösségét (Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség 3.Nyom.89/2021/32).

[4] A vádlott védője a kihirdetéskor, a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondott terhelt pedig a kézbesítést követő írásbeli nyilatkozatában tudomásul vette az elsőfokú határozatot (39/1. számú elsőfokú irat).

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.277/2023/2. számú észrevételében a felmentést támadó ügyészségi fellebbezést fenntartotta, melynek indokait azzal egészítette ki, miszerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy jelen ügy kapcsolódik az ugyanennél a bírói tanácsnál folyamatban lévő büntetőügyhöz a pénzügyőrök cselekményei miatt. Egy pénzügyőr vonatkozásában pedig már olyan tartalmú ítéletet hozott, miszerint az ügyintézés alkalmával a kilépni kívánó személytől pontosan meg nem állapítható összegű készpénzt vett át jogtalan előnyként az útlevéllal együtt. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság jelenlegi ítéletében szöges ellentétben álló meggyőződését fejtette ki az aktív vesztegető vádlott vonatkozásában. Ilyen körülmények között felborul az a logikai folyamat, amelyet a Nyíregyházi Törvényszék az egyik ügyben képvisel a passzív, más ügyekben pedig az aktív vesztegetők tekintetében. Ugyanannál a bírói tanácsnál az aktív és a passzív vesztegetői oldal cselekményei egymástól függetlenül nem ítéltethők meg, következésképpen az ügyek egyesítésének elmaradása lényeges eljárási hibát jelent, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható. Nem értékelhetők megalapozottan a meglévő bizonyítékok, és azok mérlegelésének logikai folyamata is hiányt szenved. A bíróságnak az ügyészi indítvány nélkül is az előzménykutatás kapcsán hivatalból, a célszerűség és a törvényesség érdekében kötelessége lett volna az egyesítés. Ennek elmaradása az ügy törvényes elbírálását lényegesen befolyásolja.

Emellett az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak találta, álláspontja szerint annak az ügy megítélése szempontjából nincs érdemi jelentősége, hogy a vádlott a saját útlevelét, vagy másét, vagy akár többet adott át az eljárásban. Az útlevéllal ugyanis érdemi ügyintézkést nem végzett a pénzügyőr. A vádhatóság szerint, szemben az elsőfokú ítélettel, sem az időpontok, sem az áfát visszaigénylő és kilépő személyek között nincs ellentmondás. A vádlott terhére rótt bűncselekmények száma, elkövetési időpontja, gyakorisága és módszere miatt a tudattartalmat illetően téves következtetésre jutott a törvényszék. A kifejtettekre figyelemmel indítványozta az ítélet megalapozatlanság, valamint eljárási szabálysértés okából történő hatályon kívül helyezését azzal, hogy jelen ügynek a passzív vesztegetői oldallal kapcsolatban

lévő 7.B.368/2021. számon a Nyíregyházi Törvényszék által jelenleg is tárgyalta ügyel való egyesítése indokolt.

[6] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[7] A nyilvános ülésen az ügyészség jelenlévő képviselője az átiratban foglaltakat fenntartva változatlanul az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését tartotta szükségesnek. A sorozatban elkövetett cselekmények miatt másodfokon bizonyítás felvételével sem lenne kiküszöbölhető az egyesítés elmaradásának következtében megvalósult eljárási szabálysértés.

[8] A védő az elsőfokú ítélet helyes indokaira utalással a határozat helybenhagyására tett indítványt.

[9] Az ügyészségi fellebbezés nem alapos.

[10] Az ítéltábla – a vádhatósági jogorvoslat okára és irányára figyelemmel – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség kérdésében elfoglalt álláspontra, a felmentésre és indokaira, valamint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező, bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezésre.

[11] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - g) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) - d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[12] A felülbírálati lépcső során az eljárásjogi szabályok vizsgálata rendszerint megelőzi a ténykérdések helyességének ellenőrzését. A revízió alatt elsősorban azt kell áttekinteni, hogy nincs-e olyan alaki hiba, mely feltétlen, mérlegelést nem tűrő módon, avagy pedig értékelést követően relatív okból zárja ki az érdemi felülbírálatot.

[13] Feltétlen eljárási szabálysértés nem volt észlelhető, erre egyébként az eljárás résztvevői sem hivatkoztak, ezen túl a fellebbviteli főügyészség által felvetettektől eltérően relatív, a Be.

609. § (1) bekezdésében meghatározott perjogi hiba sem tárható fel, mely a sérelmezett elsőfokú ítélet megsemmisítését eredményezné.

[14] A Be. 609. § (1) bekezdésben írt eljárási szabálysértés megállapításának három feltétele van: az eljárásban résztvevők (elsősorban a főszemélyek: ügyész, vádlott, védő) jogainak megsértése, a másodfokú eljárásban való orvosolhatatlan volta és az, hogy a szabálysértés lényeges hatással legyen a határozat meghozatalára. Jelen esetben már a szabálysértés is elvethető, így közömbös annak orvosolhatósági vagy az ítéletre való kihatásának vizsgálata.

[15] Azzal egyetértett az ítéltábla, hogy az ügyek egy vádba foglalása és később egyesítése szükséges lett volna, miként azzal is, hogy név és társainak, egyébként név és a társai, valamint a vádlott ügyétől független részének külön elbírálása nem volt célszerű, de eljárási hibát nem jelent. Az aktív és passzív elkövető cselekményét rendszerint egy ítéletben kell elbírálni, ez adódik abból is, hogy külön folytatott eljárásokban szükségszerűen felmerülhet az eltérő tényállás megállapításának lehetősége, mely nyilvánvalóan elkerülendő perjogi cél.

[16] A Terhelt1 vádlott elleni ügynek az név és 15 társa elleni büntetőügytől való elkülönítéséről maga a nyomozást folytató és később vádat emelő ügyész határozott még a nyomozás alatt azzal, hogy a pénzügyőrök tekintetében már döntés hozható a vádemelés kérdésében, míg Terhelt1-et érintően még további nyomozási cselekményeket kell foganatosítani. Erre tekintettel az ügyek együttes elbírálása nem célszerű (Debreceni Regionális Nyomozó Ügyész 3.Nyom.40/2019/335).

[17] Ez a vád önálló, a bíróság által nem vizsgálható és nem is felülbíráható döntése, a vádmonopólium része. Az ügyész azonban a vádemelést követően sem tett indítványt a Terhelt1 terhelttel szembeni ügy egyesítésére a már bírói szakban lévő másik ügghöz, és ezt az elsőfokú bíróság sem vizsgálta hivatalból, holott már tárgyalta az ügy központi részét.

[18] A fellebbviteli főügyész utóbbit alapvető eljárási hibaként írta le, de az egyesítés a büntetőeljárási törvény rendszerében nem kötelező, indítvány sem volt rá. Az ügyész alapvetően kép- és hangrögzítő leplezett eszközzel beszerzett felvételekre és más okirati bizonyítékokra alapozta a vádat, a másik üggyel összefüggő személyi bizonyítást nem is indítványozott, melynek ismeretében nem róható eljárási szabálysértésként az elsőfokú bíróság terhére az ügyek egyesítésének elmaradása.

[19] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely azonban az V. és VIII. számú tényállást illetően kisebb részben ellentétes az iratok tartalmával [Be. 592. § (2) bekezdés c) pont], illetőleg a név terhelttel és társaival szemben hozott jogerős ügydöntő határozatokban megállapított tényállással is (Nyíregyházi Törvényszék 7.B.368/2021/72. számú és a Debreceni Ítéltábla Bf.I.177/2023/22. számú ítéletei). Ez azt eredményezte, hogy az elsőfokú bíróság – egyébként

ugyanazon tanácsa – az említett tényállásrészben a már megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (2) bekezdés d) pont].

A törvényszék így az általa elfogadott bizonyítékoktól és helyesnek ítélt mérlegelő tevékenységtől, ténybeli következtetéseitől függetlenül jelen ügyben nem rögzítette, hogy név az általa átvett útlevelel készpénzt vett ki, melynek elmaradása a két ügydöntő határozatban megállapított tényállások között lényeges eltérést eredményezett. E mellett a VIII. számú tényállási pontban oly módon állapította meg a tényeket, hogy azokkal kapcsolatosan bűncselekmény elkövetése bizonyosan kizárható, ami szintén helytelen ténybeli következtetés eredménye. A helyesbítés tehát nem maradhatott el és a részleges megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban kötelező módon ki is kellett küszöbölni (EBH2019. B.9., BH2019. 220).

[20] Az ítéltábla ezért a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékokat érintő ügyiratok, valamint ténybeli következtetés alapján az alábbiak szerint helyesbíti.

[21] Elsőfokú ítélet [14]-[15] bekezdések (V. tényállás): név pénzügyőr zászlós az általa előzőleg átvett személyi okmányok közül az egyik útlevelel a kezelő fülke asztallapjának takarásában pontosan meg nem állapítható összegű készpénzt vett ki, melyet a bal nadrágzsebébe tett.

Kétséget kizáró módon azonban nem állapítható meg, miszerint Terhelt1 vádlottnak tudomása volt-e arról, hogy az általa a pénzügyőr részére átadott útlevelek közül az egyikben készpénz van elhelyezve.

[22] Ítélet [20] bekezdés (VIII. tényállás): Kétséget kizáró módon nem állapítható meg, hogy a pénzügyőr ruházatában feltalált készpénz a Terhelt1 vádlott által átadott útiokmányokban volt elhelyezve.

[23] A tényállás módosítása a cselekményt leplezett eszközzel rögzítő hang- és képfelvételeken, illetőleg azok írásbeli kivonatain (nyomozási irat 105., 145-151. oldal), valamint a fent rögzített jogerős ügydöntő határozatokon alapszik.

[24] A megalapozottság fogalmát a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. Ettől függetlenül rögzíthető, hogy általában a tényállás megalapozott, ha az elsőfokú bíróság (az elsődleges ténybíró) a vádló által vád tárgyává tett és általa bűncselekménynek értékelt cselekményt a vád keretei között, a tettazonosság elvének megfelelően a törvényes bizonyítás lefolytatását követően valósághűen, helyesen és hiánymentesen állapítja meg. A vádtól eltérő tényálláson alapuló felmentő ítéletnél értelemszerűen a tettazonosság sajátosan érvényesül.

[25] A klasszikus, ún. „négyes” megalapozatlansági okcsoportot a felderítetlenség, a tényállás megállapítás hiánya, vagy hiányossága, az iratellenesség és a helytelen ténybeli következtetés alkotják. A felülbírált ügyben ki nem küszöbölhető módon egyik ok sem volt kimutatható.

[26] A tényállás nem felderítetlen, mert a bíróság a vád keretei között a vádló által megjelölt és az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítékokat megvizsgálta és értékelte. Az ügyészség által nem indítványozott, a vádlottat terhelő bizonyítékok beszerzésére a bíróság nem köteles [Be. 163-164. § rendelkezései]. Ettől nincs elzárva (EBH2019. B.23), de arra nem kötelezhető és ez nem kérhető számon rajta, figyelemmel a Be. 593. § (4) bekezdésére.

[27] A tényállás nem minősül hiányosnak és a másodfokon elvégzett szükséges helyesbítést követően iratellenesnek sem.

[28] Kétségtelen, hogy a megalapozatlansági okok közül a a főkérdésekre nézve a helytelen ténybeli következtetés szóba kerülhetett, ezért annak vizsgálata elengedhetetlen volt, különösen, hogy a fellebbviteli főügyészség is főként helytelen ténybeli és jogi következtetésekre alapítottan támadta a tényállást. Ahhoz kapcsolódóan pedig a felmentő rendelkezést tévesnek írta le, nevezetesen, hogy az elsőfokú bíróság az aktív és a passzív vesztegetői oldal kapcsán eltérő következtetésekre jutott. Ez a tényhiba szorosan kapcsolódik a közvetett bizonyításhoz és ezáltal a jogirodalom és a bírói gyakorlat által kialakított bizonyíték-értékelő elméletekhez.

[29] A közvetett bizonyítás tényből tényre vont következtetés. Létezik egy kiinduló, alaptény, s abból a további következtetés. Ha a kiinduló tény téves, avagy ezen alaptényből a további tények megállapítása, akkor állapítható meg téves ténybeli következtetés. A következtetési folyamatban igen nagy jelentősége van a logika törvényeinek (melyek által meghatározott a döntéshez vezető bírói gondolati folyamat) és magának a bírói meggyőződésnek, mely a magyar büntetőeljárásnak igen fontos eleme, ami megnyilvánul a bizonyítékok egyenként és összességében való szabad értékelésének elvében, a tényállás megállapításában és a tényálláshoz kötöttségben.

[30] Az első fokon megállapítottakkal ellentétes következtetések a törvényszék által elvégzett – és az ügyészség részéről is elegendőnek tartott – bizonyítás anyagát áttekintve nem lettek volna helytállóak, mivel igazolásukra nem állt rendelkezésre a vádlott bűnösségét alátámasztó közvetlen bizonyíték. Arra a vádlott esetében a leplezett eszközök igénybevételevel készült felvételek önmagukban nem voltak alkalmasak, mert alapvetően nem hozzá, hanem a pénzügyörökhöz köthető cselekvőséget rögzítettek. Azt pedig maga a vádlott sem vitatta, hogy az áfa visszaigényléshez szükséges iratok mellett útiokmányokat is átadott az ügyintézés során.

[31] Ellentétben a vádhatóság érvelésével, a vádlott már a vele szemben foganatosított eljárási cselekmények kezdetétől tagadta, hogy tevékenysége korrupcióra irányult volna. A VIII. pontban írt cselekmény kapcsán kétségtelenül kívánt adni egyfajta magyarázatot arra, hogyan kerülhetett pénz az iratok közé. Az ügy irataiból azonban egyértelműen kitűnik, hogy mindezt a kihallgatást vezető ügyész kérdésére tette, ő volt az, aki ezt felvetette, és a vádlott erre válaszolt, végig feltételes módon fogalmazva. Tényállítást tehát nem tett: [„nem tudom, hogy kerülhetett oda a pénz... úgy csúszhatott ki ez a pénz... a kistáskában volt a két útlevelem és a pénz így keveredhetett bele.” (nyomozási irat 503. oldal 7. bekezdés, 504. oldal 4. bekezdés)]. A törvényszéken szintén e vallomás elétáráását követően nyilatkozott az adott lehetőségre, ugyancsak feltételes módon [32. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldal]. Az

említettek így a terhelti szavahihetőség cáfolatára nem alkalmasak, és a vádbeli cselekmény bizonyítására sem.

[32] A vádlott védekezésével szemben az ügyészség más, kétséget kizáró bizonyítékot nem jelölt meg, mely alkalmas a vádlott védekezésének megcáfolására, a kétségek eloszlatására, a másként történés kizárására. Ilyen esetben pedig – tehát ha kétség merül fel – a bíróságnak a vádlott javára kell döntenie az in dubio pro reo (a kétséget kizáróan nem bizonyított tény a vádlott terhére nem értékelhető) és favor defensionis (a vádlottnak nyújtott kedvezmény) elvéből is következően. Ezen okok miatt az alaptényből a további tényekre következtetés, vagyis részben nemleges következtetés helyes, az elsőfokú bíróság által elfoglalt állásponttal foglaltakkal az ítéltábla túlnyomó részt egyetértett.

[33] A törvényszék a többi tényállási ponttól eltérően a VIII. tényállást illetően már kategorikus megállapítást tett arra vonatkozóan, hogy e cselekmény kapcsán nem állapítható meg bűncselekmény, a pénzügyőr nem jogtalan előnyként átvett pénzösszeget tartott magánál. A tárgyaláson levetített belső kamerafelvétel részletekbe menő elemzése után ugyanis arra az álláspontra jutott, hogy az – általa 2 másodpercesnek jelzett – időtartam semmikép nem elégséges ahhoz, hogy a felvételen látható pénzügyőr belenyúljon a zsebében lévő útleveélbe, abból kitegye a pénzt a nadrágzsebébe s egyúttal egy tollat is előhúzzon onnan (ítélet [26]-[29] bekezdései). Az elsőfokú bíróság figyelmét azonban elkerülte, hogy az ügyintézés teljes folyamatát rögzítő kamerafelvételen az is látszik, hogy mielőtt a pénzügyőr leül, ekkor az egyik útiokmány látható a bal kezében. Ezt követően azonban úgy foglal helyet, hogy az ügyintézéshez használt toll elővételét kivéve a bal keze legalább mintegy 40 másodpercig takarásban van és a kérdéses útlevelet – szintén bal kézzel – csak később helyezi az asztalra (30310-27/94/2018. tük számú DVD adathordozó felvétele, nyomozási irat 145. oldal). Az ítéltábla álláspontja szerint ennek ismeretében kétséget kizáró bizonyossággal nem lehet állást foglalni abban, hogy az ekkor szolgálatot teljesítő pénzügyőrnél – ugyancsak a nadrágja bal zsebében – feltalált 2500 forint biztosan nem az útiokmányból került a birtokába, ám tényszerűen az ellenkezőjéről sem, hiszen nem lehet megállapítani, hogy a megjelölt időintervallumban mit csinál a bal kezével. Az említett bizonytalansági tényezők szükséges értékelése vezetett el ahhoz, hogy a másodfokú bíróság a tényállás VIII. pontját a további pontokban írtakkal azonos tartalommal helyesbítse, és az ahhoz tartozó indokolást is ennek megfelelően pontosította, kiegészítette.

[34] Mindez azonban nem változtat azon, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése, a bírói meggyőződése kifejezésre juttatása összességében, különösen a vádlotti tudattartalmat illetően részletezett elveknek, valamint a bírói gyakorlatnak is megfelel. A törvényszék értékelés körébe vonta a vádlott védekezését, a felderítés során, illetve a nyomozásban rögzített tárgyi bizonyítékokat. A tárgyaláson a felvételeket megtekintette és összevetette a vádlott védekezésével és más fontos okirati bizonyítékokkal is. A logika törvényeit megtartotta és gondolati folyamata megfelel az észszerű bírói gondolati tevékenységnek.

[35] A bírói mérlegelés kapcsán utalni kell rá, hogy a bizonyításon, mint megismerő tevékenységen keresztül visz az út a bizonyítékok értékelésén keresztül a tényállás megállapításáig. Az ítélethozatalban az objektív tényezők mellett hangsúlyt kapnak a szubjektív elemek, így a bírói meggyőződés, mely nem korlátok nélküli, hiszen az behatárolják az eljárási szabályok, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai. Jelen esetben ezeket a határokat az elsőfokú bíróság megtartotta. Mérlegelése ezért nem támadható, felül nem mérlegelhető megalapozatlansági ok hiányában a másodfokú eljárásban. A bírói ítéletnek bizonyosságon kell alapulnia, a vád csupán valószínűséget támasztott alá, mely ugyan a vádemeléshez elég, azonban a vádlott elítéléséhez nem. E részben utal a másodfokú bíróság a magyar büntető eljárásjog irodalmában viszonylag kevésbé feldolgozott jogterület egyik alapművére (l.: Nagy Lajos: Ítélet a büntetőperben. Közgazdasági és Jogi

Könyvkiadó, Budapest, 1974, 115-175., 193-264. oldal). Bár a monográfia nem a Be. rendelkezéseit vizsgálta, azonban a bírói meggyőződés, a megalapozottság-megalapozatlanság kérdésköre, a bizonyosság és valószínűség logikai megközelítése alapvetően változatlan évtizedek óta.

[36] A bíróság indokolási kötelezettségét bár lényegre törően, de egyúttal közérthetően, a logika szabályai szerint teljesítette, számot adva valódi mérlegeléséről, nem pusztán a bizonyítékok tatalmának részletezéséről, és meggyőző indokokat vonultatott fel arra vonatkozóan, miért nem lehet kétséget kizáró bizonyossággal kimondani, miszerint a vádlott tisztában volt azzal, hogy az általa átadott okmányok egyike az ügyintézéshez szükséges iratokon kívül – a vád szerint – készpénzt tartalmaz.

[37] Ettől eltérő következtetés levonásához a bizonyítás anyaga nem elegendő, arra elfogadható ok sem merült fel a másodfokú eljárásban. Bűnösséget megalapozó tényállás megállapítására ugyanis a közvetett bizonyítékok csak akkor alkalmasak, ha a bizonyítandó tényeken kívül minden más tény lehetősége kizárt (BH2003. 145).

[38] Fontos leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja (BH2023. 5). Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos, részleges precedens jellegre, hogy a közzétett, eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94, Kúria Bfv.I.486/2019.). A jelenleg hatályos szabályok szerint pedig a precedensektől való eltérés külön bírói indokolást is igényel és alapja lehet rendkívüli jogorvoslatnak is, ezért kiemelt fontosságú a Kúria gyakorlatának ismerete és követése.

[39] Összegezve: az elsőfokú bíróság törvényesen mentette fel Terheltl vádlottat a többrendbeli – részben folytatólagosan elkövetett – vesztegetés büntettének vádjá alól, és alapvetően a felmentés jogcíme is megfelel a törvényi rendelkezéseknek azzal, hogy az indokolás fenti helyesbítése alapján a VIII. tényállás tekintetében is a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjában írtakra utalás szükséges. Azaz kétséget kizáróan nem bizonyított bűncselekmény elkövetése.

[40] A másodfokú bíróság az előtte folyamatban volt és fentebb megjelölt ügyekben kifejtettekkel azonos módon jelen felülbírálat során is utalni kíván arra, miszerint az ebben az eljárásban megállapított tényállás túlnyomórészt olyan vádlottakat érint, akiket a passzív oldalon vádol az ügyészség és büntetőperük még folyamatban van, de nem határozhatja és nem is határozza meg a jövőben születendő elsőfokú bírósági vagy fellebbviteli döntéseket, mert minden egyes ítéletben a bíróságnak vizsgálnia kell részletesen a terhelő és mentő körülményeket, kialakítva meggyőződését. Egyes esetek eltérő ténybeli megítélése nem zárható ki, de ez a Be.rendszeréből fakadó olyan körülmény, melyet teljesen nem is lehet kizárni, főként sok vádlottas, igen nagy számú tényállást tartalmazó ügyekben. Ilyen esetekben előfordulhat akár a büntetőjogi felelősség érdemében az egyes ítéletekben eltérő tényállás megállapítása is, ez viszont a már utaltak szerint lehetőség szerint elkerülendő, mert alkalmas lehet a tényigazság, illetve valósághűség fontos elveinek veszélyeztetésére. A felülbírált ügyben a tényálláshoz kötöttség és a törvényes elsőbírói mérlegelés volt valós akadálya a ténybeli és ezáltal jogi reformációnak, de hangsúlyozni kell, hogy annyiban alapos

az ügyészégi érvelés, miszerint ilyen ügyeket rendszerint egy eljárásban kell elbírálni, ezért a jövőben a bíróságnak, ha előfordul hasonló perjogi helyzet, fokozott gondossággal kell vizsgálnia az egyesítést.

[41] A másodfokú bíróság a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alkalmazásával – az indokolás kiegészítése mellett – helybenhagyta.

[42] A fellebbezési eljárásban a magyar nyelvet nem ismerő vádlottra tekintettel a fordítással összefüggésben felmerült bűnügyi költséget a Be. 615. § (1) bekezdése alapján állapította meg az ítéltábla, melyet a Be. 576. § (1) bekezdés b) pont szerint az állam visel.

[43] Az elsőfokú bíróság elmulasztotta, ezért a másodfokú bíróság a vádlottat pótlólag tájékoztatja arról, hogy a Be. 576. § (2) bekezdése alapján az ott írt és a 19/2018. (VI.28.) IM rendeletben foglalt feltételekkel az állam megtéríti a vádlott költségét, valamint meghatalmazott védőjének a díját és költségét.

[44] A másodfokú bíróság döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest, ezért határozata ellen a Be. 615. § (1), (2) bekezdésére figyelemmel másodfellebbezésnek nincs helye.

Debrecen, 2023. november 30.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó József s.k. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.428/2022/37. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.515/2023/13. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. november 30.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke